

1997-8.C16/11

CÀTEDRA DE CULTURA CATALANA "SAMUEL GILI I GAYA"

EXCMA. DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE LLEIDA

**ELS
DOTZE
LLIBRES
D'AGELET**

TOMÀS GARCÉS

LLEIDA/1981

CATEDRA DE CULTURA CATALANA - MANUEL DEUTZ-GAYÀ
de l'Escola Superior d'Estudis Catalans

ELS
DOTZE
LIBRES
ET

Mirabilis · facta · est · scientia ·
tua · ex · me ·

Psalm. 138

Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans
[I.E.C.]

ARXIU D'ESTUDIS CATALANS
LLEDA

INSTITUT D'ESTUDIS HERDENCOS

DE LLEIDA

1982

Edita: Institut d'Estudis Herdencos - Lleida
Imprimeix: Artis, E. G. - Lleida
Dipòsit Legal: L - 34 - 1982

CÀTEDRA DE CULTURA CATALANA «SAMUEL GILI I GAYA»
de l'Exma. Diputació Provincial de Lleida

ELS DOTZE LLIBRES D'AGELET

Per
TOMÀS GARCÉS

Publicacions de l'Institut d'Estudis Ilerdencs
(C. S. I. C.)

ARTIS, ESTUDIS GRAFICS
LLEIDA/1981

Jaume Agelet i Garriga
25 Juliol 1888 - 13 Març 1981

ELS DOTZE LLIBRES D'AGELET

Quan ara fa deu anys, Samuel Gili i Gaya, evocava en aquesta mateixa noble sala que ara ens acull, la figura de Jaume Agelet i Garriga, poca cosa podia dir-nos de la vida del poeta que no es trobés en les brevíssimes ratlles de la notícia biogràfica que constitueix la pàgina inicial del volum «Obra Poètica» publicat l'any 1955 a la Biblioteca Selecta de Barcelona.

Però Gili i Gaya ens ofería un detall molt significatiu: Agelet, tot i residir a París, «retorna, (**retornava**, cal dir ara, malauradament, emprant el temps passat) periòdicament a Lleida, gairebé sempre cada any pel bon temps», i anava «recorrent **silenciós** els pobles d'aquestes comarques». I ens deia, encara: «pocs lleidatans s'adonen de les seves curtes estades perquè ell és amant de la **solitud** i defuig per instint l'enrenou publicitari». I Gili i Gaya, que es declara, també ell, «lleidatà **absent** i una mica rodamón», acaba confessant que, tot i l'admiració amb què ha seguit sempre l'obra de Jaume Agelet, no ha tingut mai la joia de fer la coneixença personal del poeta.

Tres paraules de les que acabo de transcriure, («silenciós», «solitud», i «absent») expliquen moltes coses. «Jaume Agelet i Garriga, el poeta absent», he titulat jo, no fa gaire, a la revista «Serra d'or» un breu estudi sobre l'eminent figura que amb tanta justícia està honorant amb aquest cicle de conferències l'Institut d'Estudis Ilerdencs.

Silenci, soledat i absència expliquen que la poesia de Jaume Agelet no hagi estat difosa i exalçada com caldria. «L'allunyament geogràfic», ha escrit no fa gaire Jordi Pàmias, «convertí el nostre autor en una mena d'ombra literària». Alguns, jo mateix, ja fa cinquanta anys, ens en planyíem. Un dels meus «Carnets de les lletres» de «La Publicitat» de l'any 31, aplegat un parell d'anys després en el meu llibre **Notes sobre poesia** començava afirmant: «És de mal averany que un llibre tan intens i tan fi com **Hostal de núvols** de Jaume Agelet i Garriga hagi suggerit tan pocs comentaris. De mal averany per a la nostra crítica».

Text íntegre de la conferència pronunciada pel poeta Tomás Garcés el 15 d'Octubre de 1981 a l'Aula Magna de l'antic Hospital de Santa Maria, amb motiu de l'HOMENATGE A JAUME AGELET I GARRIGA, organitzat per l'Institut d'Estudis Ilerdencs de l'Excm. Diputació Provincial de Lleida.

La poesia d'Agelet no és, ni de bon tros, a totes les antologies. I fins es dona el cas que havent-la inclòs amb tots els honors —vint-i-dos poemes!— Bofill i Ferro i Antoni Comas en el seu vast recull **Un segle de poesia catalana**, el propi Antoni Comas hagi oblidat Agelet en l'Antologia històrica apareguda l'any passat, poc abans de la mort del seu malaguanyat compilador.

Hostal de núvols l'havia editat jo, dintre d'una col·lecció que sota el nom d'Edicions «La Branca», va estrenar-se l'any 1930 amb **L'aire i la fulla** de Josep-Sebastià Pons.

Si jo em queixava que **Hostal de núvols** hagués passat tan desapercbuda per la crítica, el fet no deixava de ser explicable. Agelet es trobava, prou ho sabem, allunyat de tota capella. I llargament absent de Barcelona, es pot dir gairebé tota la vida. No va fer mai res per exhibir-se: ni articles, ni interviús, ni enquestes, ni prólegs explicatius —vull dir prólegs seus— a cap dels seus llibres. Ni tampoc, com tan sovint veiem en altres autors, dedicatòries impreses a col·legues i amics. No va aspirar mai, que jo sàpiga, a cap premi literari. Si feia una escapada a Barcelona l'aprofitava per visitar tal amic o tal altre (Manent, Romeu, Saltor, jo mateix). Res, però, de cenacles ni tertúlies, que del 36 ençà potser ja no en quedaven. Sempre parlava d'un llibre que tenia a punt de sortir. I de les errates, que li feien, justificadament, veritable pànic. Si jo anava a París, per la meua banda, no deixava mai de veure'l. Eren visites d'una gran cordialitat i, per part d'ell almenys, sempre, d'una exquisida cortesia. No debades havia exercit Agelet, durant setze anys, la carrera diplomàtica. Una carrera que encomana una certa reserva. Estic segur que en ell aquesta reserva era filla d'un admirable pudor. Poques coses explicava Agelet de la seva poesia. La poesia era el seu amor, un amor profund, sense escarafalls, al qual va lliurar tota la seva vida solitària. Perquè Agelet, tornem-hi, era un solitari. No sé d'ell gran cosa més que el que diu la nota biogràfica de què he parlat al començament. Els seus anys de diplomàtic, ho dono per descomptat, van ser, de grat o per força, unes hores diàries de despatx, i unes altres, potser més nombroses, de vida social. A París, en el seu pis «solitari i esquifit», al qual ell mateix ha fet referència en un poema de **Fauna i flora**, me l'imagino passant les hores amb els seus versos i les seves lectures. Les quatre o cinc vegades que l'he vist a casa seva, en aquell carrer tan distingidament desert, m'obria ell mateix la porta. Conversàvem una estona a la saleta de rebre, que era entrant a l'esquerra, amb balcons al carrer.

Una vegada, buscant ell un llibre, vàrem donar unes passes per un corredor, que les estanteries estrenyien. Si jo li preguntava per la seva muller, sempre era lluny, a Londres o a Amèrica, a casa d'uns parents o amigues. Només una vegada la vaig veure: jo entrava i ella sortia, i gairebé només vàrem tenir temps de saludar-nos.

Si Agelet no ha deixat escrites unes memòries, que en dubto, donat el seu tarannà, pocs detalls sabrem de la seva vida. Els seus companys d'escola, d'Universitat i de carrera, deuen haver desaparegut tots, puig que quan un home mor als 93 anys no pot deixar gaires testimonis vivents. Fa tot just un mes, parlava jo amb el pintor Xavier Valls, el taller del qual a París visitava de tant en tant Agelet (Xavier Valls, l'il·lustrador de **Fauna i Flora**) i en preguntar-li amb qui coincidia Agelet al seu taller, em donava uns pocs noms: Just Cabot, Xuriguera, Grau Sala. Tots són ja fora d'aquest món. Valls, per la seva banda, ignorava, i èrem a mig setembre, la mort de l'Agelet. Val a dir que jo no me'n vaig assabentar fins que em va caure a les mans l'admirable i justíssim article de Jordi Pàmias a l'**Avui** del dia 31 de març, o sia divuit dies després que s'acabès a Madrid (que lluny!) la vida de Jaume Agelet i Garriga.

Val a dir que la biografia més íntima d'Agelet on la podem trobar és en els seus dotze llibres de poemes. **Vita d'un uomo** és el títol genèric que Giuseppe Ungaretti va donar al conjunt dels seus llibres de versos. El mateix títol hauria pogut posar Agelet al front de la seva obra. El primer dels seus reculls, de 1924, **Domassos al sol**, (paraules que es troben en un poema de Maragall), és potser el que més l'acosta, en una mena d'èxtasi panteístic davant de la natura, al poeta de «la paraula viva». Aquest llibre, però, on hi ha un cert predomini de l'assonant, acusa d'altres influències, com va remarcar Jordi Pàmias en el seu article, i en el poema inicial ens ofereix, sembrada de signes d'admiració, el que hauria de constituir una gran part de la temàtica de l'obra futura d'Agelet. Hi ha la visió del món rural, tendrament evocat. L'emoció de la vida camperola s'hi lliga amb una pietat tradicional. Processons, ermites, romiatges són, en el llibre, talment emanacions de la terra. «A la Mare de Déu de Butsenit», «Diada de Sant Blai a Lleida», en són testimoni. Com ho seran, en el segon llibre, **La tarda oberta**, els poemes «Sant Crist del Miracle» i «Passa Rosari de l'Aurora» i el tema de Nadal que apareix en diversos reculls, singularment a **Els fanals del meu Sant**.

La tarda oberta surt tres anys després, el 1927, imprès a Windsor, a cura de «Oxley and Son», «printers to the King», impressors del Rei. Això ens diu dues coses: que l'ofici de diplomàtic, es trobés on es trobés, no distreia Agelet de la seva dedicació a la poesia. Poesia catalana, d'inspiració fidelment lleidatana. I també ens diu com estimava l'art de la impremta. Totes dues coses les comprovarem més tard amb **Els fanals del meu Sant** i en general en tots els seus llibres posteriors.

La tarda oberta, al revès de **Domassos al sol**, que no comportava divisions en el seu contingut, està distribuïda en quatre seccions: «Camins interiors», «Cireres i boires», «La mar il·luminada» i «Tiges». A «Camins interiors» hi llegim uns versos que refermen el silenci i la solitud en què viu el poeta:

*El silenci s'entronca com una heura
en el tronc solitari del meu pit.*

I aquesta primera secció de «Camins interiors» es clou amb l'aparició d'un tema, que es reiterarà després sovint en l'obra del poeta. Vull dir l'evocació de la Mort:

*Quan vinguis, Mort, entra en la meua cambra,
a l'hora més serena,
a l'hora dels moixons
i les campanes fresques.
Entra-hi en fer-se dia, despullada,
amb una rosa encesa,
i escalfa, arrecerada en el meu si,
tan cos ardent de gebre.*

A la segona part, hi ha com un retorn a temes del primer llibre:

Oh, les cireres rodones...

Imatges de l'horta, visions del mas, descripcions del seu interior, com després en trobarem d'altres en altres llibres: «com fumeja el sopar/al bell damunt de la taula parada!». La pintura del menjador pairal l'acompanyen tot de «oh!» admiratius: «oh els got» vermells de vi! oh paraula d'amor en la llum de la taula!». És la vida senzilla sublimada.

En aquest llibre hi remarquem quatre poemes seguits sobre tema d'ocells, tema freqüent també aquest del «moixons», símbols de llibertat, de puresa i d'alegria en l'obra d'Agelet.

En la **tarda oberta** hi ha, com sempre, el mas i l'horta. I la vida quotidiana la veiem purificada i lluminosa, com només un veritable poeta podia assolir-ho.

Una tercera secció, «La mar il·luminada», ens presenta una sèrie d'aquarel·les marines. Són poemes, diríem, d'una major objectivitat. Aquí Lleida és més lluny. L'espectacle, però, té una gran riquesa d'imatges: «Les barques solquen la terra del mar», p.e. I, de vegades, una composició breu, de només tres versos, us sobta amb l'esclat i la vibració d'un hai-kai:

*La mar s'apaga serena,
Mes, quina amor tan abrandada
la de les ones que es dobleguen!*

A la darrera part del llibre hi assaborim un excel·lent madrigal:

*Ara culls, Mabel, per a mi
la claredat d'aquestes roses,
Les teves mans, aquest mati,
vessen frescors de flors descloses.
Fremeix ton braç
amb sa nuesa llarga i blanca,
i quan camines lenta fas
una remor fulgent de branca.
T'apropes, alta, amb blau als ulls,
Duus al capell fruites somortes,
Brillen espessos els teus rulls
—rossors flairoses i retortes—.
Al lluny flamegen triomfals
clares campanes,
Les campanades matinals
es baden fresques com magranes.
Ara que duu
la teva mà claredats blanques,
et veig omplerta del madur,
carnal misteri de les branques.*

Remarquem, finalment, que a **La tarda oberta**, dos poemes, «A les fires» i «Tarda de circ», inauguren el tema infantil que s'ampliarà més endavant en altres llibres.

Del tercer recull, **Hostal de núvols**, editat per mi, com he dit abans, a Barcelona l'any 1931, em limitaré a llegir algun fragment de la meua crítica d'aleshores a «La Publicitat»:

«Refugi, evasió». Heus ací els dos mots que vénen de seguida a la ploma, com un eco del títol: **Hostal de núvols**. Voldrieu encara una definició més explícita que aquesta? Agelet la posa a la coberta del llibre, però és tota la seva obra el que ha definit, potser sense voler. Imatge pura, sempre. Superació, sempre, de la realitat visible. Somni, és clar. I com en els somnis, les imatges es desfan i fluctuen en la lírica d'Agelet i Garriga. Com en els somnis, i també com en el cel: els núvols es formen i es desfilen, «són fumerada de càmpanes», «són coves fresques dels estels», «són clars ramells de llum desclosa». Així és de tendra, pura i altiva la inspiració de Jaume Agelet.

Imatge és moviment, definició constant de les coses, intuïdes en llur essència, amb brevetat epigramàtica (...). Visió del món: funció de poesia. L'ànima, però, es projecta enfora, i s'abraça al món exterior, i crea una estada on conflueixen món i ànima. Llegiu la secció titulada «Les platges espirituals», on veureu els senyals colpidors d'aquella confluència. No sabeu si la natura ha estat absorbida per l'esperit, o si l'esperit vaga, gloriós vagabund, per plans i muntanyes. «Els moixons s'enganxen/a l'esquer de l'ànima»; «Van asclant un pi./Al bell fons del sí/cruix, viva, una branca»; «La set de dins/m'estronca/la font ardent/que, en els confins de l'horitzó, blaveja»... Buidariem el llibre si li demanàvem tots els exemples.

Voldria afegir ara que aquest llibre inicia una progressió en la lírica d'Agelet. A partir d'ell, tot i la persistència d'altres temes, com en el poema «Duc un vestit», on l'autor se'ns mostra disfressat de pallaso per divertir els infants, la seva poesia es farà cada cop més intensa i depurada. La mort va esdevenint, cada vegada més, un gran motiu de la seva obra. El poema «La mort creua les mans del pensament» és ben característic. Agelet no es pregunta, com Maragall en el «Cant Espiritual», amb quins altres sentits li farà veure el Senyor la beutat d'aquest món en l'altra vida. Agelet imagina, i insistirà a repetir-ho així en altres poemes futurs, toçudament, que la mort deixa oberts tots els sentits:

*«la mort és una punxa desclavada
i deixa tan oberts tots els sentits*

*en llur postura eterna,
que prendrien un branc les mortes mans;
xuclarien els ulls
les ones vives de la llum serena».*

I fidel a aquesta il·lusòria, fantàstica esperança, escriu en «Dia dels morts»

*Venen, erts i crescuts,
els morts d'olor de rosa,
Arriben, blancs, amb els llavis eixuts
i la sina desclosa.*

*Obren les portes com planyívols vents
i fan l'estada freda.*

*L'aliè glaçat dels morts
torna groga l'arbreda.*

*Sota d'uns brancs retorts
un estol d'infants morts
menja la fruita tendra.*

*Damunt la taula, avui,
el pa blanc s'esmicola com la cendra.*

Aquest poema trobarà en el darrer llibre, com veurem més endavant, un eco amplificat en l'extraordinari poema «Les ombres que m'encal·cen».

Els fanals del meu Sant el va editar Agelet a La Haia, l'any 1935. És imprès a Haarlem, en excel·lent paper d'Holanda, i enquadernat amb tela anglesa. Són dos llibres, aquest i **La tarda oberta**, els únics que en el seu llarg deambular de diplomàtic, va editar a l'estranger. Agelet em contava una vegada, ell, a qui tanta por, i amb raó, li feien les errates, els dubtes que sentia en lliurar l'original d'aquest llibre a la impremta holandesa, on podien lògicament trobar tan estrany el català. L'impressor li va donar la seguretat, però, i ho va complir, que el llibre reproduiria fidelment el text. «Asseguri's del text, abans de lliurar-lo i estigui tranquil, que no sortirà cap errata». I així fou.

Els fanals del meu Sant conté cinquanta poemes. És un dels llibres més íntegrament lleidatans d'Agelet. El títol ja ho declara en al·ludir a l'antiga tradició dels fanalets de Sant Jaume. Seguint el costum iniciat amb **La tarda oberta**, el conjunt es destria aquí en seccions. La primera, «Càntirs de terra», respira tots els perfums del camp. «Elegia a la mola feixuga» evoca la feina del trull; vénen, després, imatges de l'hort; del rusc d'abelles, del capvespre a la vinya i la verema de «Setembre vermell», entre molts altres poemes que responen a la fidel temàtica de l'autor. Objectes vulgars, corrents, com sovint s'esdevindrà en altres llibres, (amb la xinxeta, el quinquè o el simple i pobre rosegó de pa) es tornen, en la visió d'Agelet, vivents i palpitants. Heus ací, per exemple, «El llum de ganxo»:

*Al pastador,
a l'albada,
quan hi entra
una claror
mig vermella,
mig morada,
llum de ganxo,
amb la teva flama fina
daures, àvid,
la blancor,
espessa de la farina,
A sol post
puges viu
del celler i del rebost.
Penjat a la viga tosca
fas claredat de raïm
i socarres el polsim
de la fosca.
A la sala
tens, oh llum,
tremolor tebi de nit;
fas un fum
de fruit cremat i endolcit;
poses toïes
d'albor blana
a les parets entenedrides;
a la mà de la germana
dones fulgors beneïdes;*

*i t'abaixes
trèmul al fons de les caixes,
Entres, roig, a dins l'alcova
i deixes veure el llit pulcre
amb la gira
ben marcada,
com alçada
pedra blanca de sepulcre.

I quan, tard, ens adormim,
deixes, llum,
a damunt els nostres rostres
ta claredat de raim.*

La segona part del recull aplega, sota l'evocador títol de «Bitlles i cercols», un conjunt de poemes on reviu la infantesa d'Agelet. Porta un lema ben expressiu, de Wordsworth, «The child is father of the Man», l'infant és el pare de l'home. Records de jocs i de joguines: un molinet de vent, un estel que un altre infant avia, un cavall de cartró; records de processó, records d'escola, i també la por i el malson que més d'un cop l'escometeren. «Les ombres que m'acompanyen», ombres que el palpen i no el deixen en tota la nit fins que «fent ganyotes doloroses/pengen, tot desfent-se a l'alba» fa pensar en aquella «negra sombra» que assetjava, incansable, Rosalia de Castro.

Deixeu-me el goig de llegir «A estudi els bancs són verds», que és, per a mi, no solament un dels millors poemes d'aquest llibre, sinó de tota l'obra d'Agelet:

*A estudi els bancs són verds,
Hi seuen uns infants que fan brandar les cames,
amb els llibres oberts.

La llum és mel i vi a la finestra,
Hi ha un rellotge arrapit en un racó,
Un sant a la paret aixeca la mà dreta.

Hi ha un cel picat d'ocells i amb uns lleganys
de claredat humida.
A la pissarra els nombres són uns tanys
de fi color de cendra.
Finestra enllà s'albira
una teulada tendra.*

*La paret té blancor extasiada.
 El sostre és tot fumat de melangia.
 La mar, al mapa, es mou enjogassada.
 Al bell fons del tinter
 hi ha ninots, veles blanques.
 Les hores, al jardí,
 salten, lasses, les tanques.*

Al poc temps de la sortida d'aquest llibre, esclata la guerra civil. Agelet, l'any 1936, abandona la carrera diplomàtica. Acabada la guerra, comença el calvari del llibre català. **Rosada i celistia** no apareixerà fins el 1949. Han passat catorze anys. ¿Què ha estat, durant aquests catorze anys, la vida d'Agelet? No ho sé. ¿Com i quan deixà la carrera?. Tampoc ho sé, però, evidentment, degué ser en el mateix moment, o poc després, de començar la lluita fratricida. A Lleida, segur que no va venir-hi. Va viatjar? Probablement. ¿En quina data va establir-se a París, en el pis «solitari i esquitit» on jo el vaig visitar més tard potser mitja dotzena de vegades? També ho ignoro. En tot cas, la veritable vida d'Agelet, el seu pensament, el seu sentiment, la seva enyorança, hem de cercar-los en aquest llibre, publicat pocs anys després de reprendre, amb tantes dificultats!, l'Editorial Selecta, a poc a poc, la seva col·lecció de llibres catalans. Primer va ser la reimpressió d'obres gens «suspectes», com les de Verdaguier i d'Eugeni d'Ors, per arribar en 1947 a arriscar-se a la publicació simultània de dos volums inédits de poesia: **Del joc i del foc** de Carles Riba i els meus poemes de **El Caçador**. Dos anys després ens arribava, de Lleida estant, **Rosada i celistia**. Impresa, ben dignament, pels tallers gràfics «Ilerda».

És el llibre, em sembla, més copiós de tots els publicats per Agelet: noranta-tres poemes. Dividits en tres seccions de títol escaient, que l'autor devia sospesar, com sempre, amb cura. En la primera, «Ocell i finestra», jo hi destacaria una sèrie de poemes on és evocat l'interior del mas pairal: «La taula parada», «Cuina pagesa», «La masia emboirada» i sobretot «Primeries d'hivern», que ara llegiré:

*Encenguem l'esperit! Barrem la porta!
 Hi ha angoixa de blancors a la paret.
 Penetra als vidres una llum de fred.
 Del celler puja una bravada forta.*

*Se'ns corglaça la son al fons del jaç.
 Brilla al quinquè la flama enfredorida
 i s'entela l'espill. Fumeja, al vas,
 la llet calenta ara mateix munyida.
 A la llar ens escalfa un bè de Déu
 de fulles enrogides i tions;
 hi crepiten les pinyes de pinyons.
 Cau a muntanya la primera neu
 Dóna caliu de cor aquest pa nostre.
 Hi ha, al casal, un silenci radiant,
 Al rebost enfosquit, de tant en tant,
 una poma macada cau del sostre.*

Que difícil és triar entre tantes belles coses! Hi ha al poema «Lluna vella» un seguit de riques imatges: «la lluna ha penjat/lleñcols a les branques», o «Dins el cor estret/s'encabeix sencera/la lluna de cera/amb el seu calfred./Aquesta lluna de cera em recorda un vers perfecte de Josep Sebastià Pons: «el blanc segell de la lluna oblidada», aquell bocí pàl·lid de lluna que se sol veure certs matins en el cel blau.

Hi ha també en aquesta primera part dos poemes sobre el rellotge, tema relativament freqüent en la poesia postsimbolista d'Agelet. Un d'ells és el titulat «Rellotge de golfa»:

*S'han estimbat les hores mortes
 dins el rellotge de paret,
 i les agulles primes, tortes,
 s'han aturat, grogues de fred.
 Dins de la seva buida entranya
 on es floreixen sol i gel,
 fila el silenci, com l'aranya,
 el tremolor grisenc d'un tel.
 Pintat de pols de blau i lluna,
 corcat de sons, penja retut.
 Sempre assenyala tres quarts d'una
 sota el boiram del vidre brut.*

La segona secció del llibre, «Cels de paper d'argent», comprèn una sèrie de composicions de tema infantivol, que vénen a ser una continuació, i no haurà acabat amb el tema, de les que es troben a «Bitlles i

cèrcols» de **Els fanals del meu Sant**. Aquí hi ha un poema, «Nena morta», que, en certa manera, reïncideix en el que podríem designar com el tema dels «morts vivents». El poeta s'adreça a la nena morta, que va pentinada «com si avui fos diumenge». La veu calçada amb botines «per tal de fer camí/demà de bon matí». Sap que anirà al mercat dels cels «on cuegen com peixos/innombrables estels» i que «demà al punt de les nou» farà cap, mudada, al seu col·legi nou. És una vida terrestre que canvia només d'escenari.

Clouen el llibre una sèrie de poemes, aplegats sota un rètol, «Relloige d'arena», evident al·lusió al sentiment del temps. Hi passen, amb el temps, paisatges i figures, visions i reflexions, joies i temences i com que no puc allargar massa el meu comentari, n'extreuré només la forta i emocionant «Cantilena del fill vell» que Agelet escrivia aparentment pels volts de la seixantena:

*Oh mare que em dugueres com un cant
i com un món dins el teu sí;
no nat encara, em veies, fulgurant,
amb l'or del sol novell, cada matí,
i em senties cantar,
joïós, d'àngel vestit,
al teu entorn!*

*En ta carn m'has sentit
a poc a poc granar
i coure com un pa
a dins del forn!*

*Obstinat he colpit
cada dia el teu flanc,
dintre la meua nit
il·luminada de la teva sang.*

*Ara tot encongít,
ja vell, duent les claus
feixugues de la nit,
sóc ací de retorn,
i tot palpant la terra on ara jaus
cerco altra volta aquell escalf de forn!*

L'any 1953 Agelet publica en una editorial «de debò» (Ossa Menor), un nou recull: **Pluges a l'erm**. L'enriqueix un pròleg excel·lent de Josep

Romeu i Figueras, que també prologaria, un parell d'anys més tard, l'«Obra poètica» fins aleshores escrita pel nostre autor.

Pluges a l'erm, que Romeu en el seu pròleg en canvia el nom, intencionadament, pel de «Pluges fecundes», és dividit en tres seccions, «Barca d'ànimes», «Vermell de poma» i «Fulls de cartipàs». Molts dels poemes de les dues primeres parts podrien figurar, indistintament, en l'una o en l'altra, perquè s'hi barregen els temes característics de la poesia d'Agelet: paisatges, figures, estats d'ànim, (natures mortes, diriem en pintura), versos d'amor, com el lapidari.

*T'has arrencada de ma pell,
La teva passa sona lluny,
rera els serrats, allà on s'esmuny
el so de l'aire i de l'ocell.

Portes senyals ardents al puny
de les cadenes del meu cant.
Ets meva encar, tot vibrant,
roja de pomes del meu juny.*

També, entre els millors, a judici meu, hi ha el poema «La primavera a la porta» i «La sala bona» (deliciós interior ben pictòric).

Que difícil és de fer una tria entre tants poemes excel·lents!

No gosaria pas jo confegir una Antologia de l'obra de Jaume Agelet i Garriga. La que faig avui n'és només una mostra o un esqueix. El que necessitem és l'edició, presentada com cal, de tota la seva poesia. No com va fer-ho en el seu dia, per òbvies exigències editorials, amb lletra petita i pàgines atapeïdes, la Biblioteca Selecta. Cada poema, al contrari, exigiria l'encapçalament d'una plana, amb bons tipus de lletra i marges adequats. Un dia o altre, n'estic segur, es farà, i veurem aleshores que els dotze llibres d'Agelet són un sol llibre, com és únic el «Càntico» de Jorge Guillén, a despit dels seus repetits engruiximents en successives edicions.

M'agradaria de comentar, però m'allargaria massa, l'inoblidable «La tia Paula», exaltació fidel de la paraula catalana; «Sóc arbre avui», on apunta com en alguna altra ocasió, («Fóssim saules», per exemple), una ombra de panteïsmes, i sobretot, en la secció «Fulls de cartipàs» que prolonga «Bitlles i cercols» i «Cels de paper d'argent», on «A classe de dibuix» reprèn el fil de «A estudi els bancs són verds» i on «El cotxe de Balaguer» fa dringar els seus picarols de melangia.

De *L'escalf del graner*, (1955), darrer dels llibres inclosos a la prematura «Obra poètica», m'agradaria subratllar-ne almenys dos poemes, «Destí», que és una sòbria descripció de la corba de la vida, amb el seu estoic final, i «El bon temps que vindrà», deliciós anunci de la primavera. Llegiré l'un i l'altre:

DESTÍ

*Viure com herbei prim
a dalt del cim;
cantar amb el vent al pla;
i debades cercar
el port i la calanca;
donar amb escreix
la nostra amor, el bleix;
sentir com cada jorn
s'obre i es tanca,
i deixar-se collir
com la poma o la branca.*

EL BON TEMPS QUE VINDRÀ

*Vindrà de trasantó,
Asclarà el finestró
el bon temps que no espera.
Obrirà forats blaus
a la paret mitgera.
Durà les claus
del recambró
on el vell sol reposa.
Farà saltar la balda, el forrellat,
Als vidres farà esclat
roent de rosa.
Canviarà els maons
menjats dels horitzons;
adobarà la lluna;
veurem com pinta els grans balcons de verd,
deixant el portaló del blau, obert,
tot fent del cor un viu pinyol de pruna.*

Aquesta primavera poetitza tota una sèrie de mots que fan pensar en la construcció d'una casa: finestró, paret mitgera, claus, recambró, balda, forrellat, maons, balcons, portaló... Els mots són directes, elementals, i sonen delicadament, sobretot perquè els inunda de llum l'escomesa sobtada del bon temps.

Quatre anys després de **L'escalf del graner**, publica Agelet un llibre, **Fauna i flora**, que presenta alguns trets especials: és el seu únic llibre il·lustrat; és, de molt, el més breu, i ho és, probablement, pel seu caràcter monogràfic.

Les il·lustracions, del pintor Xavier Valls, segons el mateix artista va contar-me no fa gaire, venien a ser la primera versió, simples esboços lineals d'una sèrie de gravats que Valls pensava executar per a una edició de luxe, limitada i numerada, del llibre. Agelet no va esperar, i amb il·lusió de poeta donà l'obra, tal com la coneixem, a la impremta.

Hi figuren vint-i-dos poemes, la majoria breus, epigramàtics, dels quals només cinc són dedicats a plantes o flors. Els disset restants són figures de Bestiari.

Aquest Bestiari, de fet, havia començat a **Rosada i celistia**, amb «La guineu», i encara, després de les peces de **Fauna i flora**, on té el seu principal descabdellament, s'allarga, poc o molt, a cadascun dels tres llibres darrers, és a dir, **La gàbia de la faula**, **Hort vell** i **Ocells al teulat**.

El Bestiari d'Agelet no és el Bestiari àcid i sarcàstic de Pere Quart, ni el frondós i massa elemental del Josep Carner de la tardania.

Fauna i flora és, penso, el primer llibre que em va arribar amb la targeta «De part de l'autor, absent» i probablement de mans del seu administrador. El to dels poemes, plens d'imatges, on de vegades, com passa sovint en la poesia del nostre autor, els sentits canvien llur funció natural («palpem el verd», dirà, per exemple, en el poema «Calàndries») és, sovint, cenyit, amb la bellíssima netedat de sempre. Hi retrobem els «oh» extàtics (oh el dard/dels pròdigs colors!/oh el morat rugós/ oh el roig que tremeix!/oh el blanc dolorós!). És la descripció d'un ram d'anèmones. I el poema titulat «L'Alfàbrega», si no fos que el títol ens dona a priori la solució, podria semblar una endevinalla: «La lluna blanca la flaira;/la frega el rostre del dia./Oh sa esponjosa verdor!/Passa l'aire/i destria/el foc de la seva olor». A un infant li diríem: «què és?, a veure si ho encertes?», per excitar la seva agudesa.

Entre els anys 1953 i 1971, amb un ritme molt espaiat, vaig fer imprimir, en record de la revista «Quaderns de poesia» i amb aquest mateix peu editorial, sis o set llibres. L'any 1960, o sia totjust un any després de **Fauna i flora**, sortia en aquesta col·lecció el recull **Fons de lluna** de Jaume Agelet. Tinc, doncs, la joia d'haver estat personalment editor de dos dels seus llibres.

He de dir, a propòsit de **Font de lluna**, una cosa que em sembla interessant, i molt simptomàtica d'Agelet, dels seus dubtes de perfeccionista.

Tots els títols dels seus llibres, repassem-los si cal, són ben bonics. Són ja, ells mateixos, talment poemes d'un sol vers: **Domassos al sol**, **La tarda oberta**, **Hostal de núvols**, **Els fanals del meu Sant**, **Rosada i celstia**, **Pluges a l'erm**, **L'escalf del graner**, **Fauna i flora**, **Fons de lluna**... Aturem-nos aquí. He d'advertir, en arribar a aquest punt, que entre uns vells papers massa ben guardats he trobat un full autògraf on Agelet m'ofereix, a triar per aquest seu llibre, set títols diferents: *títols possibles*, diu el paper, i els enumera: «Fons de lluna», «La crida de la nit», «Aigua vagabunda», «Bonança i elegia», «Corre l'aigua i canta», «Cap a l'altra riba» i «El cloquer emboirat».

Em vaig quedar «Fons de lluna». Era el que calia, sense dubte el títol més bonic. I el que primer, precisament, se li havia acudit a l'autor.

Que diré d'aquesta obra? No repetiré el que vaig escriure'n en el pròleg.

Cal dir, però, que a **Fons de lluna** s'hi llegeixen poemes alats i tendres, com «Beulah, prop i lluny» i «Cançó de la noia blanca», on diríem que la tonada té un ressò carnerià i fins us porta el record de Clementina Arderiu, no pas per influència, ans per analogia. ¡I quins títols a les seccions del llibre: «Cançons morades», «Música a la cantonada», «Ones al roquissar»! Aquesta darrera secció, comprèn, al final, quatre poemes on el sentiment del temps, cristal·litzat en soledat i silenci, suscita la presència de la mort. Poemes que vessen de pietat humana.

La gàbia de la faula (1964) té un títol enigmàtic. Un dels seus poemes, «El bosc màgic», aixeca, però, una punta del vel.

«Oh màgic bosc/Oh, gàbia de la faula!»

És doncs, el bosc *la gàbia*. En un altre poema, dels que formaren **La tarda oberta**, és el món, i no el bosc el que esdevé «com una gàbia»: «Des de ma finestra ardent/el món és com una gàbia». Però en el títol d'aquest desè llibre la gàbia es lliga amb la faula, i no sabem si aquestes paraules associades responen a un record d'infantesa, a una rondalla o llegenda escoltada i viscuda vora el foc de la llar.

La primera secció del llibre aprofita un dels títols suggerits per a **Fons de lluna**. «Corre l'aigua i canta» és, en efecte, un dels set, com hem vist, que figuraven a la llista.

Una segona secció es diu, simplement, «Les cançons». I la tercera i darrera, «La crida de l'alba i de la nit». Paraules que ens recorden el significat transparent de **Rosada i celistia**, contrast de llum i tenebra que tot sovint desperta la imatgeria d'Agelet. Però no cal fer massa cas dels títols de les seccions en els llibres del nostre poeta, perquè ja sabem que tenen límits sovint trencadissos i travessables. També aquí hi ha poemes que podrien anar sense incongruència d'una secció a l'altra. El conjunt es podria redistribuir, com un joc de cartes que es barreja, amb un cert marge de llibertat. I potser la divisió dels llibres en seccions obeeix, més que a l'estricta unitat de temes, al desig d'establir una pausa o respiració dintre d'un conjunt nodrit de textos que en **La gàbia de la fauna** assoleix, en 83 pàgines, seixanta composicions.

Aquest és un llibre d'una gran riquesa de motius i formes. Poesies en vers assonant, com els que sovintejaven a **Domassos al sol**; retorn als temes de **Fauna i flora**; poemes fets tots sencers d'interrogants o d'admiracions; un altre, tot ell a base d'una sèrie d'imperatius («Invocació a la bona pluja»); molts paisatges i escenaris de la vida rural; una llista d'elements d'eines d'artesanía (martell, claus, fusta, cola, ribot), tot precis i magnificat alhora, en «Recordança d'una vella fusteria»; un cant d'espirit franciscà, «Beneïda sigui tota cosa» que pot aparellar-se amb l'admirable poema «Gràcies pel vent de l'alba», de Josep Sebastià Pons, i altra vegada tantes i tan belles estrofes que s'atansen al misteri de la mort. Al misteri dels morts que reviuem per obra de la fidelitat de qui, amb tendresa, els recorda, i no vol donar-los per definitivament esvaïts. Heus aquí, per exemple, «Cant dels majors»:

*Anem a les palpentes. Perdurem sense pa.
I som a cada sostre
el fum dens del fogar.*

*Caminem sense rostre,
oblidats pels racons;
fem estades als ulls dels vells moixons.*

*Dormim al fons
dels caixabancs
i som grocs i som blancs.*

*És de tenebra el nostre esguard
i som la mà calenta a les espatlles vostres
i les passes del tard.*

Dels dos darrers volums d'Agelet, **Hort vell** (1968) i **Ocells al teulat** (1970), escrit almenys en part i publicats quan l'autor tenia ja 80 i 82 anys, respectivament, en faré només breus comentaris. I no és pas que es tracti de reculls negligibles, ni que signifiquin una decadència o davallada dintre la producció de l'autor. Tot al contrari. És, simplement, que els voldria llegir l'esborrany que guardo de les cartes que vaig escriure a «l'autor absent» per regradar-li les seves ofrenes.

D'**Hort vell** li deia, després d'elogiar l'excel·lent treball de la impremta Sallent, de Sabadell, on es va fer també el tiratge, dos anys després, d'**Ocells al teulat**:

«Quin llibre més bonic! Ara em refereixo al contingut. La vostra poesia s'afina cada vegada més. La imatgeria, la música, la nitidesa del llenguatge, senyoregen en totes les composicions del recull. Aquests poemes són com delicats epigrames, fines aquarel·les, subtilíssimes «gregueries» trèmules d'emoció, riques de color, sovint «lluors apagades», reflexos d'aigua, jocs de boira.

«Els seus temes són xops de pietat. Amarats de somni, i jo diria d'enyorança del país i el temps de la infantesa. Els morts, els vells, els captaires, les bruixes, les «corrues d'ombra» que s'hi mouen, em semblen la destil·lació refinada, al llarg de la vida, d'unes vetlles d'infant vora el foc. Aquest **Hort vell** val com l'or vell, us en felicito.

«Si em posés a citar-vos imatges que m'han colpit, i versos afortunats, no acabaria mai. Deixeu-me dir, però, que entre els poemes que més m'agraden hi figuren «Palpa aquest pa», «La torre de la por», «Fum», «Cami del vespre va el riu» (que demana la música d'en Mompou, ja que no és possible la d'un Debussy), «El pa de la mort», «Fóssim saules», «Les ombres que m'encalquen», i què sé jo quants encara. Aquest darrer poema, tan corprenedor, i tan ben posat a la fi del llibre, m'ha recordat aquells morts humils i silenciosos de Pascoli que vénen a alta nit a menjar-se les engrunes a la taula que hom oblidà de desparar».

De les diverses composicions que esmentava en la meua carta, m'agradaria llegir-ne, si no fos tard, tres, però em limitaré a «Les ombres que m'encalquen»:

*A encalçar-me encara veniu
 en mon racó. Mes no hi viu
 ja el càntic. L'estiu
 de l'hort ufanós no hi puja,
 i al bell damunt de la taula
 el rellotge, sens paraula,
 és pres d'una son de pluja.*

*Temps ha que és buit el rebost
 i tota eixuta la gerra
 i sols trobeu, a sol post,
 tot morent, el foc a terra.*

*Mes heu-vos aci fidels
 i humils, ara, en aquest lloc,
 retingudes
 per unes velles arrels,
 mentre mes hores retudes,
 cada jorn, a poc a poc,
 van enderrocant-se a miques.*

*Mentrestant
 vosaltres aneu xuclant
 l'alè d'aquest pobre foc,
 famolenques, fredoliques.*

En regraciari a Jaume Agelet l'any 1970 la tramesa del seu darrer llibre, li vaig escriure:

‘Aquests «Ocells al teulat» fan un cant com el de les cardines que feien al meu jardí de La Selva. No m’esperava aquest llibre. M’havieu parlat d’una antologia, em sembla. I vet aquí que el poeta, de bell nou, alça la veu, i em semblen ara més nets i més purs el seu llenguatge i les seves visions. Més serens i tranquils, potser, també. M’agraden sobretot els poemes epigramàtics en la seva nua concisió (com «Arribada del juny»), els madrigals («Hi ha cel de mar al teu carrer», «A una haitiana», «Dius un braçat de flors»), les variacions sobre les campanes —tema vell i nou, ben arrelat a la vostra obra, i aquells «Nous fulls de cartipàs» que fan reviure la frescor de la infantesa, i, sempre, al llarg del llibre, aquell joc en intercanvi dels sentits, que és el calidoscopi de la poesia’.

L’esment, una vegada més, d’humils objectes quotidians: xinxeta, setrill, uns vells plats de pisa, que s’incorporen —d’altres ja ho eren— a

l'univers líric d'Agelet; l'evocació de figures femenines: Beulah, Assumpta, Sylvie; i sobretot el tema obsessiu de la vellesa, la soledat i la mort. Les ombres que l'encalquen ara més que mai. «La soledat» es diu precisament el poema que clou el llibre:

*La soledat m'apar
llepolia;
em sento ben avar
del gaudi que em confia.*

*Escalfa com el sol.
Vellutat,
el seu silenci em guia.*

*Farcida d'or preat,
aquesta soledat
tota ufanosa es cria*

*Fontana del desert,
és joia i és metgia.*

Aquest poema, tan joïós, i en el fons tan patètic, és el darrer full de l'obra poètica de Jaume Agelet. Al darrera dels dotze llibres que la formen hi batega, efectivament, la vida d'un home. Moltes gràcies, senyores i senyors, d'haver-me acompanyat en resseguir el seu llarg itinerari.

Tomàs Garcés

PUBLICACIONS EDITADES: LLIBRES I OPUSCLES

1968

- I. GILI I GAYA, Samuel. *Interpretació moderna de «Tirant lo Blanc»*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1968. 15 pàgs.
- II. TORTOSA I DURAN, Josep. *La plana regada de Lleida, l'Urgell, la Noguera, el Segrià*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1968. 109 pàgs.

1969

- III. GILI I GAYA, Samuel. *L'Atlàntida de Verdaguer*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1969. 12 pàgs.
- IV. GILI I GAYA, Samuel. *L'obra poètica de Joan Maragall*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1969. 12 pàgs.

1970

- V. CUGAT I BONET, José María. *Don Pedro Fages en el bicentenari de la fundación de Califòrnia*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1970. 22 pàgs.
- VI. RUBIO I GARCIA, Lluís. *Les nostres terres en la història i la poesia èpica*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1970. 24 pàgs.
- VII. GILI I GAYA, Samuel. *La muerte de Salomé. Formación y desarrollo literario de la leyenda*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1970. 20 pàgs.
- VIII. GILI I GAYA, Samuel. *Aspectes de la poesia de Josep Carner*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1970. 16 pàgs.

1971

- IX. SOLSONA I DURAN, Josep. *Poemes*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1971. 52 pàgs.
- X. ESQUÉ I MONTSENY, Manuel, C.M.F. *La Mare de Déu del Tallat*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1971. 32 pàgs.
- XI. GILI I GAYA, Samuel. *La fidelitat poètica de Jaume Agelet i Garriga*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1971. 20 pàgs.

1972

- XII. ESPAR I TRESSENS, Josep. *El ram deslligat*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1972. 165 pàgs. + 4 fulls.

1973

- XIII. BERTRAN I ROIGÉ, Prim. *El Santuari de Santa Maria de Salgar*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1973. 52 pàgs.

1974

- XIV. PARRAMON I DOLL, Antoni Maria. *La Mare de Déu d'Arboló*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1974. 52 pàgs.
- XV. BARRIGA, Josep Romà. *El Sacramentari, Ritual i Pontifical de Roda*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1974. 40 pàgs.

1975

- XVI. BERTRAN I ROIGÉ, Prim. *Sant Miquel de Cellers i els canonges regulars de Sant Agustí*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1975. 40 pàgs.
- XVII. CAPDEVILA, Jesús. *Parlem del Cant Popular*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1975. 36 pàgs.
- XVIII. LARA PEINADO, Federico. *Noticia de unas inscripciones de historia antigua de Lérida en el pozo del Castillo de la Zuda*. — Lleida, Artis, Estudis Gràfics, 1975. 20 pàgs.

1976

- XIX. PIQUER I JÓVER, Josep-Joan. *La Confraria dels Juraments al Cenobi de Vallbona*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 30 pàgs.
- XX. TRENCHS ODENA, José. *El Monasterio de Bellpuig de les Avellanes, desde 1708 a 1730*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 28 pàgs.
- XXI. BOLEDA I CASES, Ramon. *Carta Arqueològica de les Valls dels rius Corb, Ondara i Sió*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 36 pàgs.
- XXII. BADIA I MARGARIT, Antoni Maria. *Cap a una sociolinguística catalana*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 32 pàgs.
- XXIII. PARRAMON I DOLL, Antoni Maria. *Miracles de la Verge Maria*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 148 pàgs.
- XXIV. LARA PEINADO, Federico. *La religión y el culto romanos en las tierras de Lérida*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 144 pàgs.
- XXV. MATEU LLOPIS, Felipe. *Lérida y sus relaciones con Valencia*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 68 pàgs.
- XXVI. ALONSO GARCIA, Gabriel. *La Seo Antigua de Lérida*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 30 pàgs.
- XXVII. PADRÓ I PARCERISA, Josep. *L'Egipte antic i Catalunya*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 31 pàgs.
- XXVIII. TRENCHS I ODENA, Josep. *La toponímia i onomàstica d'Eller al Pirineu Lleidatà, segons un cadastre de 1716*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 31 pàgs.
- XXIX. PUJOL I VILARRUBI, Emili. *Poemes*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 79 pàgs.
- XXX. SISTAC I SANVISEN, Dolores. *Samuel Gili i Gaya. Notes per una Biobibliografia*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. 110 pàgs.

1977

- XXXI. LARA I PEINADO, Frederic. *Leandre Cristòfol. Notes de premsa a la seva obra plàstica*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1977. 57 pàgs.
- XXXII. LAPESA MELGAR, Rafael. *Don Samuel Gili y Gaya: Semblanza y obra*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1977. 24 pàgs.
- XXXIII. TARRAGÓ I PLEYAN, J. A. *La moneda pugesa de Lleida*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1977. 80 pàgs.
- XXXIV. JORDÀ I CERVERA, Teresina. *Triptic Musical (Granados - Viñes - Pujol) Himne a Lleida*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1977. 63 pàgs.

1978

- XXXV. PARRAMON I DOLL, Antoni Maria. *La Mare de Déu de Bastanist*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1978. 101 pàgs.
- XXXVI. CORNUDELLA I CAPDEVILA, Josep. *Uns quants homes de la medicina lleidatana*. — Mollerussa (Lleida). I.G. Cuberes, 1978. 89 pàgs.
- XXXVII. COLÀS I MATEO, Ferran. *Espigolant*. — Mollerussa (Lleida). I.G. Cuberes, 1978. 83 pàgs.

1979

- XXXVIII. PORQUERAS I MAYO, Albert. *La bella dorment en la poèta de Carles Riba*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1979. 32 pàgs.
- XXXIX. LACASA I RUIZ, Antoni. *La Pedrera de Meià: 80 anys d'història*. — Mollerussa (Lleida). I.G. Cuberes, 1979. 23 pàgs.
- XL. SISTAC I SANVISEN, Dolores. *Josep Estadella i Arnó, poeta de Lleida. Aspectes diferencials de la seva obra*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1979. 240 pàgs.
- XLI. ROSES, Tetesa. *Les motlures*. — Mollerussa (Lleida). I.G. Cuberes, 1979. 44 pàgs.

- XLII. LLADONOSA I PUJOL, Josep. *La Suda, Parròquia de la Seu de Lleida*. — Lleida. Gráficas Larrosa, 1979. 162 pàgs.

1980

- XLIII. SOCIAS I PALAU, JAUME. *Carles de Haes i el naixement del paisatgisme modern espanyol*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1980. 16 pàgs. + 3 fulles s/n. + 1 fulla pleg.

1981

- XLIV. LARA I PEINADO, Frederic. *La «Verge del Blau». Escultura gòtica de la Seu Antiga de Lleida*. — Bellpuig. Impremta Saladrigues de Bellpuig, 1981. 40 pàgs. + 7 làmines.
- XLV. BERTRAN I ROIGÉ, Prim. *Notícies Històriques del Palau d'Anglesola*. — Lleida. Impremta Virgili, 1981. 102 pàgs. + 8 làmines + 1 encart.
- XLVI. LLADONOSA I PUJOL, Josep. *La Nissaga dels Montsuar. Conté Le testament de Dominique de Montsuar*, transcrit i comentat per Jeannine Cossé. — Lleida. Impremta Virgili, 1981. 114 pàgs. + 16 làmines.
- XLVII. PIQUER I JOVER, Josep-Joan. *La Baronia de Vallbona*. — Bellpuig. Impremta Saladrigues, 1981. 114 pàgs. + 4 làmines.
- XLVIII. ROMFU I FIGUERAS, Josep. *La Poesia d'Agelet i Garriga i l'Esencialitat del seu món*. — Lleida. Artis Estudis Gràfics, 1981. 40 pàgs.

GOIGS

1968

1. PARRAMON I DOLL, Antoni M. *Goigs de Nostra Senyora d'El Merdi*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics. — 1 full 37 × 25 cms.

1969

2. PARRAMON I DOLL, Antoni M. *Goigs de Sant Miquel de la Tosca*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1969. — 1 full 37 × 25 cms.

1971

3. PARRAMON I DOLL, Antoni M. *Goigs en llaor de la Mare de Déu de l'Olivar*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1971. — 1 full 45 × 28 cms.

1972

4. PARRAMON I DOLL, Antoni M. *Goigs de Santa Maria de Meyà, Mare, Reina i Patrona de l'antic Monestir i Priorat així com de tota la Conca del seu nom*. — Lleida. Imp. Escola Provincial, 1972. 2 fulls 37,5 × 25,5 cms.

1973

5. PARRAMON I DOLL, Antoni M. *Goigs a lloança de la Mare de Déu d'Arboló*. — Lleida. Imp. Escola Provincial, 1973. — 1 full 36,5 × 25,5 cms.

1974

6. PARRAMON I DOLL, Antonio M. *Goigs en lloança del Gloriós Sant Jordi*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1974. — 1 full 36,5 × 25,5 cms.
7. PARRAMON I DOLL, Antonio M. *Goigs de Nostra Senyora de Bon Repòs*. — Lleida. Imp. Escola Provincial, 1974. — 1 full 36,5 × 25,5 cms.

1976

8. CAMÍ I CRISTÒBAL, Modest. *Goigs en lloança del gloriós Sant Àngel Custodi de la Vila de Seròs*. — Lleida. Artis, Estudis Gràfics, 1976. — 1 full 36,5 × 25,5 cms.

1978

9. VIVES I SABATÉ, Ricard. *Goigs en lloança del gloriós màrtir Sant Anastasi, Patró de Lleida*. — Vilanova i la Geltrú (Barcelona). R. Vives i Sabaté, 1978. 1 full 36,5 × 25,5 cms.

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001037468

 Biblioteca
de Catalunya

Aut. D-GC GP 8

Cl. 1001037468

Tip. 1997-8-C16/11

 Govern de Catalunya
Departament de Cultura

6
X

PUBLICACIONS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCS
DE L'EXCMA. DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE LLEIDA

ADSCRIT AL CONSELL SUPERIOR D'INVESTIGACIONS CIENTÍFIQUES